

Giornale italiano delle Malattie Venerea e della Pelle. Fascicolo I, 1920.

Deze eerste aflevering van 1920 wordt geheel ingenomen door het verslag eener vergadering der Italiaansche Vereeniging voor Dermatologie en Syphiligraphie op 18 en 19 December 1919 te Rome gehouden. Wordt uitvoerig gerefereerd.

E. VAN DER HOOP.

BOEKAANKONDIGINGEN.

Dr. EMMERICH WIENER, *Klinik und Therapie der Malaria*.
URBAN und SCHWARZENBERG, Berlin. 1918. 126 bldz.. Prijs
7 mark.

Zooals de titel aanduidt, bespreekt de schrijver alleen de klinische verschijnselen, aangevuld met de vondsten bij lijkopeningen, en de behandeling van de malaria. Over de epidemiologie en het bloedonderzoek vindt men dan ook niets in het werkje. Voor den arts, die zich op de hoogte wil stellen van den tegenwoordigen stand van onze kennis over malaria is het boekje dan ook veel minder aan te bevelen dan het even groote en even dure boekje van NOCHT en MAYER, dat ook meer en betere plaatjes bevat. Het werkje van WIENER doet door het groote aantal weergegeven krommen van het temperatuurverloop meer denken aan de Fransche verhandelingen van den laatsten tijd, al is het dan ook veel overzichtelijker en begrijpelijker dan deze. Dit komt vooral, omdat de schrijver zich niet, zooals nog steeds vele Franschen, op het tegenover goede kritiek geheel onhoudbare standpunt van het unitarisme stelt. Op artsen, die in de tropen zelf malaria hebben behandeld, maken de lange, soms over weken loopende krommen van het temperatuurverloop bij malaria perniciosa, zonder dat chinine werd toegediend, een eigenaardigen indruk. Zeer terecht toch beschouwt men daar een dergelijke afwachtende behandeling als een kunstfout; vaste regel moet zijn: onmiddellijk voldoende hoeveelheid chinine, zoo spoedig de diagnose vaststaat of zelfs reeds, als men slechts vermoeden heeft op een tropica-aanval. Ook met de opvatting van den schrijver over het wezen der malaria-cachexie zullen velen het niet eens zijn. WIENER beschouwt namelijk deze cachexie als een „hypertrophische post-infectieuse vorm van de pernicieuse anaemie in den zin van BIERMER” en voegt er aan toe: „die Therapie wird hier wie dort den Tod nicht verhindern können”. Ook de meening, dat de parasietendragers bij de malaria op één lijn zijn te stellen met bacillendragers lijkt niet goed verdedigbaar. Zelfs als er miltzwellung bestaat, beschouwt de schrijver deze parasietendragers toch nog als menschen „bei denen also die Infektion noch keine Krankheit ist”. Evenzeer onjuist is de bewering, dat malariaskorbuut zou zijn een „Mischinfektion der Malaria mit Skorbut”, daar toch scheurbuik geen infectieziekte is, maar een avitaminose. Ook voor de verklaring der zwartwaterkoorts neemt WIENER zijn toevlucht tot het aannemen van een bijkomstige besmetting van den malarialijder met een haemolytische bacteriesoort; welke is hem echter onbekend. Wat betreft het stellen van de diagnose wijst hij zeer terecht op de beteekenis van het vinden van pigmenthoudende

witte bloedlichaampjes, van een mononucleose, van basophile stippeling en polychromatophilie, als parasieten in het bloed niet zijn aan te toonen. Over onderzoek in den „dikken druppel” vindt men geen woord. Wat betreft de behandeling is de schrijver een voorstander van de toediening van chinine in de ader bij zeer ernstige gevallen en een tegenstander van inspuitingen onder de huid of in de spieren met het oog op de ongewenschte gevolgen van plaatselijken aard. In slepende gevallen heeft hij van neosalvarsaan dikwijls goede gevolgen gezien. Als laatste poging om den lijder te genezen, raadt hij in zeer ernstige gevallen van malaria-cachexie aan het wegnemen van de milt, voor welke handelwijze de schrijver wel weinig navolgers zal vinden.

B. M. VAN DRIEL.

FEUILLETON.

ZWEEDSCHE BRIEVEN.

III.

INTERNATIONALE GENEESKUNDIGE LITERATUUR; TIEN WETENSCHAPPELIJKE ACTA!

Sinds oude tijden heerscht in de Scandinavische landen een krachtig wetenschappelijk leven, en lang is de rij der Noorsche namen, die — vooral op natuurwetenschappelijk gebied — klinken als een klok over heel de beschaafde wereld. Van de Zweden noem ik slechts LINNAEÛS, BERZELIUS, NORDENSKJÖLD.

Aan de universiteiten is, evenals bij ons, de Duitsche invloed steeds zeer sterk geweest. Met name in de geneeskunde werd en wordt nog overwegend uit Duitsche leerboeken gewerkt en in Duitsche tijdschriften gepubliceerd. Om zich van dezen overweldigenden invloed los te maken en aan de Scandinavische wetenschap de eer te verzekeren, welke haar toekomt, is in 1869 door AXEL KEY het *Nordisk medicinskt Arkiv* gesticht, welbekend bij ieder, die geneeskundig literatuurwerk heeft verricht. Het gaf oorspronkelijke artikelen in een der drie Scandinavische talen, elk gevolgd door een resumé in het Fransch. Zulke resumé's zijn zeer handig voor referenten, maar zij maken, dat de stukken zelf veel minder worden gelezen. Deze overweging mag wel de oorzaak zijn geweest, dat sinds 1901, toen het *Arkiv* in een heilkundige en een geneeskundige afdeling werd gesplitst, de inhoud grootendeels in een der drie werelddalen is verschenen.

In 1916 heeft de bekende Stockholmsche oorarts GUNNAR HOLMGREN een *Nordisk Tidskrift för otiastr, rhinologi och laryngologi* gesticht, naar het oorspronkelijk model van het *Medicinskt Arkiv*, met resumé's in een der drie werelddalen. Reeds na het verschijnen van het tweede deel heeft ook hij de resumé's laten vervallen; maar tevens heeft hij zijn blad tot een international orgaan vervormd. De taal werd Fransch, Duitsch en Engelsch; een groep Nederlandsche medewerkers trad op naast de Scandinaviërs; de titel werd Latijn: *Acta oto-laryngologica*.

Een beroemd voorbeeld stond hem daarbij ten dienste: de *Acta mathematica*, in 1887 gesticht (en thans nog steeds geleid) door G. MITTAG-LEFFLER; een internationaal tijdschrift van den allereersten rang, waaraan wiskunstenaars uit alle landen hebben meegewerkt. Zoo heeft H. POINCARÉ hierin zijn voornaamste opstellen doen verschijnen. Het blad geniet regeeringssteun van Zweden, Denemarken en Noorwegen. Gedurende heel den oorlog is het erin geslaagd, zijn internationale verbindingen naar alle zijden te handhaven.

Kort daarna, in 1919, heeft ook het oude *Medicinskt Arkiv* zijn naam gewijzigd en is het uiteengevallen in twee zusterschriften; *Acta medica Scandinavica*, onder